

בתוקף מתאריך: 1.5.01

פרק: 02 - סוהרים

ת' עדכון אחרון: 17.7.11

מס' הפקודה: 02.27.00

קבילות סוהרים

1. סימן י' בפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש) תשל"ח-1978 מעגן את הטיפול בקבילות סוהרים. **כללי**
2. לפרט את אופן הטיפול בקבילות בהתאם לנורמות המפורטות בחוק ולהבהיר את מעמדו, תפקידו וסמכויותיו של נציב הקבילות, את דרכי הפנייה אליו, את היחסים בינו לבין גורמי השירות ואת חובותיהם של אנשי השירות בכל הנוגע לטיפול בקבילה שהוגשה לנציב הקבילות. **מטרה**
3. בפקודה זו:
"הקובל" – סוהר או אדם מטעמו שאינו סוהר.
אם נפטר הסוהר הנפגע – הורהו, בן זוגו, בנו או בתו, אחיו או אחותו או מי מטעמו.
4. אלה רשאים להגיש קבילה אל נציב הקבילות:
"הנקבל" - הגורם שבגין מעשיו/מחדליו הוגשה הקבילה ובזמן עשיית המעשה שעליו נסובה הקבילה היה סוהר.
"הסוהר" - לרבות יוצא צבא בשירות סדיר המוצב בשב"ס.
"השירות" - שירות בתי הסוהר.
"מעשה" - לרבות מחדל ופיגור בעשייה. **הגדרות**
4. אלה רשאים להגיש קבילה אל נציב הקבילות:
א. הסוהר שנפגע.
ב. אדם מטעמו של סוהר שנפגע ובלבד שאינו סוהר.
ג. אם נפטר הסוהר הנפגע, הורהו, בן זוגו, בנו או בתו, אחיו או אחותו או מי מטעמו.
5. אפשר להגיש קבילה על כל מי שהיה סוהר בזמן שארע המעשה שעליו נסבה הקבילה. **על מי אפשר לקבול**

על מה אפשר לקבול

6. אפשר להגיש קבילה על מעשה שנתקיימו בו כל אלה:

- א. המעשה פוגע במישרין בסוהר הנפגע או מונע ממנו במישרין טובות הנאה
- ב. המעשה נוגע לשירותו של הסוהר הנפגע.
- ג. המעשה הוא בניגוד לחיקוק או לפקודות או הוראות המחייבות בשירות, או למינהל תקין או שנעשה ללא סמכות חוקית, או שיש בו פסול אחר על פי דין, או שיש בו משום נוקשות יתירה או אי צדק בולט.

דרך הגשת הקבילה

7. א. קבילה תוגש בכתב ותשלח במישרין לנציב הקבילות בדואר אזרחי או בדואר הפנימי של השירות, לפי המען:

נציב קבילות סוהרים
תיבת דואר 18182
ירושלים מיקוד 91181

- ב. הקבילה תיחתם ביד הקובל ויצוינו בה שמו, מספרו האישי, דרגתו ותפקידו של הסוהר הנפגע ושם היחידה שבה הוא משרת או שירת. רצוי לציין את מספר הטלפון ודרכי ההתקשרות עמו.
- ג. בקבילה תצוין זהותו של הנקבל, ואם אין הקובל יכול לתאר את זהותו - עליו לציין כל פרט העשוי לסייע לזיהויו של הנקבל.
- ד. יש לתאר במפורט את המעשה שעליו נסבה הקבילה, לרבות הפגיעה שנגרמה בעקבותיו, המועד שבו אירע, וכן כל פרט אחר הנוגע לעניין שיש בו כדי לסייע לברור יעיל של הקבילה
- ה. יש לציין בקבילה אם הסוהר הנפגע פנה בנושא הקבילה, לפני הגשתה, לגורם רשמי בשירות או מחוץ לו, האם קיבל תשובה לפנייתו, ואם כן - מה הייתה התשובה שקיבל.

דרכי הבירור וסמכויות נציב הקבילות בעת הבירור

8. א. נציב הקבילות יביא את הקבילה לידיעת הנקבל ולידיעת הממונה על ידו, יידע את הנקבל לגבי זכותו לקבלת ייעוץ משפטי ולעיון בחומר שצורף לקבילה, וייתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה, כמו"כ רשאי לדרוש מהם שישיבו על הקבילה תוך התקופה הנקובה בדרישתו.

ב. מי שנשלחה אליו קבילה להתייחסותו - ישיב עליה במועד בהתאם לדרישת נציב הקבילות.

הנקבל והממונה עליו ישיבו אישית על הקבילה ולא יסמיכו אדם אחר להשיב בשמם.

ג. 1) נציב הקבילות רשאי להזמין, לחזור ולהזמין, כל אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים הדרושים לבירור הקבילה.

2) חלה חובה על כל אנשי השירות לציית להזמנה ולדרישה האמורות.

3) אם הובאה ההזמנה לידיעת הממונה על הסוהר המוזמן, או אם הוזמן הסוהר באמצעות הממונה עליו, ינקוט הממונה בצעדים הדרושים כדי להבטיח שהסוהר ייענה להזמנה כנדרש.

ד. סוהר אינו חייב למסור לנציב הקבילות, ראייה כלשהי, אם יש בה הודאה בעובדה שהיא יסוד מיסודותיה של עבירה שהוא מואשם בה, או עשוי להיות מואשם בה.

ה. 1) בהתאם לפקודת בתי הסוהר, ראה נציב הקבילות שאדם אחר, זולת הנקבל, עלול להיפגע מעצם הבירור או מתוצאותיו - יודיע לו על כך ויעמיד לעיונו את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה ויאפשר לו להגיב עליו.

2) נציב הקבילות רשאי שלא להודיע לו כאמור, אם שוכנע שאין במהלך הבירור כדי לפגוע באותו אדם, ובתנאי שבממצאיו ובהמלצותיו לא יקבע לגביו דבר.

הגשת סיוע לנציב הקבילות

9. א. סוהר לא יעשה דבר שיש בו למנוע, לעכב או להפריע בהגשת קבילה לנציב הקבילות, בהעברתה או בבירורה.

ב. כל סוהר חייב להיענות לדרישת נציב הקבילות להגיש לו חוות דעת מקצועית, וכל מידע וסיוע אחר הדרושים לקידום בירורה של קבילה, ויעשה כן בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 30 ימים ממועד קבלת הפניה, אלא אם כן הורה נציב הקבילות אחרת.

ג. ביקש נציב הקבילות לבקר ביחידה של השירות או להשתמש במתקניה לשם עריכת בירור בקבילה - יגיש לו הממונה על היחידה כל סיוע מבוקש.

ד. כל גורם בשב"ס שהתבקש ע"י נציב הקבילות או על ידי מי מטעמו להתייצב בפני נציב הקבילות לצורך בירור הקבילה, יעשה כן במועד כפי שיתואם עם נציב הקבילות או מי מטעמו. התייצבות כאמור תיחשב לכל דבר ועניין כ"מילוי תפקיד".

ה. אי הגשת סיוע כאמור בסעיפים קטנים א' עד ד' לעיל עלולה להיות בגדר

עבירת משמעת לפי סעיף 103 לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-

1971 והפרת סעיפים 21 ו- 23 לתוספת השנייה.

10. הופסק הבירור - ייודעו בכתב ובצורה מנומקת הקובל, הנקבל, הממונה על הנקבל והסוהר הנפגע.
11. א. כל התכתבות בנושא קבילות סוהרים תנוהל בתיק מרכזי נפרד ביחידה ובמטה.
 ב. אין לתייק כל התכתבות הנוגעת לקבילות סוהרים, בתיק אישי של קובל או נקבל או סוהר נפגע אלא אם בתום הבירור הורה נציב הקבילות לעשות כן.
12. רמ"ל מש"א ירכז את הטיפול בהודעות נציב הקבילות על תוצאות בירורן של הקבילות.
13. א. קבילה שנמצאה צודקת בתום הבירור, כולה או מקצתה, תועבר הודעה מנומקת בכתב: לקובל, לנקבל, לממונה על הנקבל, לכל גורם אחר בשירות שימצא לנכון.
 ב. (1) סוהר שנציב הקבילות הצביע בפניו על הצורך בתיקון ליקוי או עוול או המליץ בפניו על הדרך לתיקונם או למניעת הישנותם, חייב לתקן את הליקוי או העוול כמומלץ.
 (2) אם תיקון הליקוי או העוול אינו בסמכותו של הסוהר שאליו הופנתה ההמלצה, יתוקן הליקוי או העוול בידי מי שהוסמך לכך בשירות, לאחר שתומצא לו ההמלצה ע"י הסוהר שאליו היא הופנתה ראשונה או ע"י ראש מינהל משאבי אנוש.
 (3) על הצעדים שנקטו בעקבות המלצת נציב הקבילות יש לדווח בהקדם האפשרי לראש מינהל משאבי אנוש. ראש מינהל משאבי אנוש רשאי לדרוש ממי שהופנתה אליו ההמלצה לדווח לו על הצעדים שנקט לשם ביצוע ההמלצה, תוך פרק זמן שייקבע על ידו.
 ג. (1) ראש מנהל משאבי אנוש יודיע לנציב הקבילות, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מחודשיים מיום שקיבל את הודעת נציב הקבילות, על הצעדים שנקטו עפ"י המלצותיו.
 (2) אם לא קיבל נציב בתי הסוהר את המלצת נציב הקבילות, יודיע על כך ראש מינהל משאבי אנוש לנציב הקבילות בצירוף הנימוקים לכך.
 (3) נציב בתי הסוהר רשאי להיוועץ עם נציב הקבילות טרם אישור אי ביצוע המלצת נציב הקבילות.

ד. 1) הימנעות מתיקון לקוי או עוול או מנקיטת צעדים למניעת הישנותם, כמומלץ על ידי נציב הקבילות, טעונה קבלת אישור מנומק בכתב מאת נציב בתי הסוהר.

2) אלה רשאים להמליץ בפני נציב בתי הסוהר שלא לבצע המלצת נציב הקבילות: סגן נציב, ראש מטה, ראש מינהל, מפקד מחוז, חשב שבי"ס.

3) הנציב ישקול ההמלצה כאמור בסעיף קטן 2) לעיל, לאחר קבלת חוות דעת היועץ המשפטי של שבי"ס.

ה. ניתנה המלצה בקבילה נגד נציב בתי הסוהר - אי ביצוע ההמלצה טעון אישור מנומק בכתב מאת השר לביטחון פנים.

**קבילה שנמצאה
בלתי צודקת**

14. א. מצא נציב הקבילות שהקבילה לא הייתה צודקת, תימסר על כך הודעה מנומקת בכתב לקובל, לנקבל, לממונה על הנקבל ולכל גורם אחר בשרות שיראה לנכון, ורשאי הוא לפרט בהודעתו את תמצית ממצאיו.

ב. לא יינקטו הליכים משמעתיים נגד סוהר שקבילתו נמצאה בלתי צודקת, אלא אם נציב הקבילות קבע כי הקבילה הייתה כוזבת במזיד, והמליץ לנקוט כלפי אותו סוהר בהליכים משמעתיים. במקרה זה, רמ"ל מש"א יערב את רע"ן משמעת בפתחות הליכים משמעתיים כלפי הסוהר.

**בירור שהעלה
חשד עבירה**

15. א. העלה בירור הקבילה חשד שנעברה עבירה פלילית או משמעתית, תועבר הקבילה לגורם המוסמך לחקור בעניין, לפי פקודת בתי הסוהר, ע"י נציב הקבילות.

ב. כללה הקבילה נושאים שיש לגביהם חשד לביצוע עבירה פלילית או משמעתית ונושאים אחרים – יעוכב הטיפול בקבילה ע"י נציב הקבילות עד לקבלת החלטת הגורם המוסמך אליו הועברה הקבילה ורשאי הוא בהתייעצות עם הגורם המוסמך להמשיך את הבירור בנושאים האחרים.

**סייגים להודעת
נציב הקבילות על
ממצאים
ונימוקים**

16. בהודעה על תוצאות הבירור נציב הקבילות פטור, על פי פקודת בתי הסוהר, מלהודיע את ממצאיו ונימוקיו במקרים אלה:

א. כשהקבילה הייתה בעניין מינוי לתפקיד או בעניין העלאה בדרגה או בעניין תכנה של חוות דעת על הסוהר הנפגע או בעניין פיטורין מהשרות.

ב. כשגילוי הממצאים והנימוקים עלול, לדעת נציב הקבילות, לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת הקובל.

ג. כשיש, לדעת נציב הקבילות, בגילוי הממצאים והנימוקים משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.

ד. כשיש, לדעת נציב הקבילות, בגילוי הממצאים והנימוקים כדי לפגוע בסדר הטוב או במשמעת בשירות.

השגה 17. נציב הקבילות רשאי לאפשר לקובל או לנקבל להשיג על ממצאי הבירור ומסקנותיו, ובלבד שהונחה בפניו בקשה מנומקת בכתב לא יאוחר מ-30 יום מיום קבלת תוצאות הבירור ע"י הקובל או הנקבל. בנסיבות מיוחדות שיפורטו ובהתאם לשיקול דעת נציב הקבילות, ניתן יהיה להאריך את מועד הגשת ההשגה על הממצאים.

זכויות וסעדים 18. א. החלטותיו של נציב הקבילות בעניין קבילה:

(1) אין בהן כדי להעניק לקובל או לאדם אחר זכות או סעד בדיון משמעותי או בבית דין/משפט שלא היו לו לפני כן.

(2) אין בהן כדי למנוע מהקובל או מכל אדם אחר להשתמש בזכות או לבקש סעד שהוא זכאי להם, אולם אם נקבע לשימוש כאמור מועד בחיקוק או בפקודות או בהוראות המחייבות בשרות - לא יוארך המועד על ידי הגשת הקבילה או בירורה.

ב. שום בית משפט לא יזדקק לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של נציב הקבילות בעניין קבילה.

חובת סודיות 19. כל אדם שבעזרתו מבצע נציב הקבילות את תפקידיו, חייבים לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליהם בגין תפקידם, והם רשאים לגלותה רק לשם ביצוע המוטל עליהם לפי החוק.

פרסום מידעון 20. קציני מש"א ביחידות יפיצו לסוהרים ביחידותיהם (על גבי לוחות המודעות ביחידה/בדוא"ל) את המידעון המפורסם מעת לעת ע"י נציב הקבילות.